

ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK – TÖRTÉNELEM OSZTATLAN TANÁRKÉPZÉS 2026

A vizsga rövid leírása: A hallgató egy tételt húz, az altémákból a vizsgáztató tanár választja ki azt, amelyiket részletesen be kell mutatnia. Ez nem zárja ki, hogy lényegi kérdést a többi altémából, különösen, ha kapcsolódnak a részletesen kifejtendőhöz, nem kaphat. Az altémákkal és részleteikkel a felkészülést segítjük.

Figyelmükbe ajánljuk a komplex vizsgára előkészítő kurzust, és azt, hogy bármikor fordulhatnak kérdéseikkel a tételek korszakait oktatókhoz.

1. Az ókori keleti civilizációk vallási és kulturális jellemzői

- Az egyiptomi vallás és kultúra
- A mezopotámiai vallás és kultúra
- A politeizmus az ókori keleten (hinduizmus, buddhizmus, taoizmus, konfucianizmus)
- A zsidó monoteizmus

2. A görög antikvitás politikája és kultúrája

- A poliszok államszervezete
- A poliszok társadalma és gazdasága
- A görög vallás és kultúra
- A görög filozófia

3. A kereszténység kialakulása, főbb tanai, elterjedése

4. Az ókori Róma

- A köztársaság berendezkedése
- Caesar és Augustus
- Császárkor (principatus és dominatus)
- A római építészet, vallás és kultúra

5. Az iszlám

- A vallás és tanai.
- Az Oszmán Birodalom fejlődéstörténete.

6. Európa a 8-13. században

- A Karoling birodalom és felbomlása. Az első ezredforduló új államai. Anglia, Franciaország, Német-római Császárság, Hispán államok vagy Bizánc (tetszőlegesen 1) fejlődésének bemutatása a 13.század végéig.
- A hűbériség és uradalmi rendszer. Agrárium és gazdaság a 8-13. században.
- A középkori városi fejlődés főbb trendjei Európában.

7. Az egyház és kultúra a középkorban

- Az egyházi hierarchia és intézményrendszer, valamint a szerzetesség Európában és Magyarországon
- Művészetek, román stílus és gótika. Az egyházi kultúra és a középkori egyetemek
- Humanizmus és reneszánsz

8. Európa a késő középkorban

- Hatalmi konfliktusok, hadviselés átalakulása (pl. százéves háború, huszita háborúk, változások a Mediterraneumban etc.)
- Rendiség, rendek és korporációk, hatalommegosztás és központosítás a 14-15. században.
- Késő középkor válsága? A korszak értelmezési lehetőségei. Kis jégkorszak, település-átrendeződések, járványok etc.

9. Az Árpád-kori Magyarország

- A fejedelemségtől a királyság megszilárdulásáig (a magyar fejedelemség és a kalandozások az újabb kutatások tükrében, a keresztény állam megalapításának folyamata és a királyság intézményének megszilárdítása)
- Gazdasági és társadalmi átalakulás a hosszú 13. században (az Aranybulla és megújításai, a köznemesség és a megye átalakulása, a jobbággy réteg megjelenése és jellemzői, idegen eredetű

népelemek, jogállásuk és gazdasági funkcióik)

- A magyar egyházszervezet létrejötte, jellemzői és változásai az Árpád-korban (érseki tartományok, egyházmegyék, az alsó egyházi szervezet változásai, a szerzetesrendek magyarországi megjelenése, a királyi, ill. az ún. nemzetségi monostorok funkciói)

10. Hatalommegosztás és központosítás a késő középkori Magyarországon

- A késő középkori Magyar Királyság politikai berendezkedésének változásai (honor, liga, rendiség, abszolutisztikus vonások)
- A késő középkori magyar társadalom és gazdaság átalakulása (a főúri réteg átalakulása, familiaritás, városok, mezővárosok, kollektív privilégiumokkal rendelkező népelemek helyzete, jobbágyság és zsellérek, pusztásodás az újabb kutatások tükrében)
- A késő középkori Magyar Királyság, mint közép-európai nagyhatalom (külpolitikai törekvések, katonai vállalkozások, dinasztikus kapcsolatok, az oszmán terjeszkedés hatásai)
- Egyház és kultúra a késő középkori Magyar Királyságban (gótika és reneszánsz, peregrináció, latin és népnyelvi írásbeliség)

11. A földrajzi felfedezések és a világkereskedelem kialakulása

- A felfedezések gazdasági okai és gazdasági következményei
- A spanyol-portugál és a holland-angol-francia gyarmatosítás összehasonlítása

12. Magyarország a 16-18. században

- A mohácsi vésztől a 15 éves háború végéig: politika, gazdaság, társadalom
- Az Erdélyi Fejedelemség működése, vallási és etnikai viszonyai
- A Rákóczi-szabadságharc

13. A reformáció és katolikus megújulás

- A reformáció ágai és elterjedése Európában és Magyarországon
- Az ellenreformáció és a katolikus megújulás. A barokk Európában és Magyarországon

14. Modern államberendezkedés, nagyhatalmi konfliktusok Európában a 17-18. században

- A harmincéves háború és gazdasági, politikai következményei
- A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése

15. Magyarország a Habsburg birodalomban a 18. században

- Magyarország újránépesülése és újránépesítése, a magyar nemesi és nem nemesi társadalom rétegei
- Magyarország újjászervezése III. Károly korában
- Mária Terézia, II. József és II. Lipót kora

16. A forradalmak kora

- A francia forradalom; Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata
- Napóleon és a Szent Szövetség rendszere
- A 19. század uralkodó eszméi: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus, szocializmus
- Az ipari forradalom

17. Magyarország a 19. század első felében

- A reformkor főbb kérdései, gondolkodói és a rendi országgyűlések
- Alkotmányos átalakulás 1848-ban
- A nemzeti ébredés és a nemzetiségi kérdés a 18. sz. végétől 1849-ig

18. A dualizmus politikai rendszere és gazdasági-társadalmi viszonyai

- A kiegyezés előzményei és a dualizmus rendszere (a Janus-arcú 50-es évek, az Októberi Diploma és a Februári Pátens, kényszerek osztrák és magyar oldalról, a kiegyezési törvények, a közös ügyek és a közös érdekű ügyek)
- A pártrendszer és az államszervezet a dualizmus korában (a modern magyar államszervezet és jogrend felépítése: közigazgatás, bírászkodás, államháztartás; pártok és ideológiák)

- A nemzetiségi politika és a nemzetiségi törekvések (a nemzetiségi kérdés szabályozása és a nemzetiségi törvény Magyarországon és Ausztriában 1867 után; a magyar nemzetiségi politika; a nemzetiségi mozgalmak).
- A dualizmus gazdasága (Magyarország gazdasága 1850 és 1914 között: foglalkoztatottság, növekedés, tőkés nagyipar kialakulása, ipari szerkezetváltás, állami gazdaságpolitika: iparfejlesztés, regionális fejlesztési politika; a mezőgazdaság tőkés átalakulása és fejlődése 1848 után, struktúraváltás az agráriumban az 1880-90-es évektől,

19. Egységfolyamatok, szövetségi rendszerek, gyarmatosítók és gyarmataik 1848-1945

- A német- és az olasz egység kialakulása
- A szövetségi rendszerek kialakulása
- A világháború kirobbanása, a nyugati front, tengeri hadviselés, a háború jellemzői

20. A két világháború közötti időszak I.

- A Párizs környéki békék
- A nemzetszocialista Németország
- A sztálini Szovjetunió

21. A két világháború közötti időszak II.

- A világ gazdasági válság és kezelése az USA-ban és Magyarországon
- Politikai és gazdasági konszolidáció az 1920-as években Magyarországon
- Revíziós kísérletek és nagyhatalmi konfliktusok

22. A kétpólusú világrend

- A szovjet-amerikai szembenállás, a két világrend jellemzői, a hidegháborús konfliktusok Koreától Afganisztánig
- A német kérdés (1948-1989) és a Szovjetunió felbomlása

23. Magyarország a két pólusú világrendben

- A szovjetizálás Magyarországon, az egypárti diktatúra kiépítése
- 1956-os forradalom
- A Kádár-rendszer
- A rendszerváltozás Magyarországon